

Victorialaan 1 b-g | 5213 JG 's-Hertogenbosch
Gildekamp 8 | 5431 SP Cuijk
Postbus 88 | 5430 AB Cuijk
(0485) 338 300
info@odbn.nl | www.odbn.nl

Van Eck Bedrijfshygiëne B.V.
De heer L. Kneppers
Sonniuswijk 43
5691 PD SON EN BREUGEL

Datum	Ons kenmerk	Telefoonnummer	Contactpersoon
4 maart 2020	Z/106727	(0485) 729 160	H.T. (Harry) Kars
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Registratienummer	Onderwerp
-		HVN	Ontheffing Faunabeheer: Swinkels Family Brewers Lieshout

Geachte heer Kneppers,

Op 28 oktober 2019 verzocht u, namens Swinkels Family Brewers, om een ontheffing voor het beheer van holenduiven en verwilderde duiven op het industrieterrein van Swinkels Family Brewers aan de Staten 1, 5737 ZG te Lieshout, in de gemeente Laarbeek.

PROCEDURELE ASPECTEN

Aanvraag

Op 28 oktober 2019 hebben wij van de heer L. Kneppers van Van Eck Hygiëne B.V. namens Swinkels Family Brewers een aanvraag ontvangen voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, voor handelingen als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Het betreft het opzettelijk opsporen, doden, verwonden, vangen of bemachtigen van holenduiven en verwilderde duiven met behulp van een luchtdrukwapen om overlast van deze vogels weg te nemen of zoveel mogelijk te beperken. Een uitgebreide schadeonderbouwing is opgenomen in de aanvraag.

De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/106727.

Bevoegd gezag

Omdat de aangevraagde handelingen verricht worden in de provincie Noord-Brabant, zijn wij op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Indien aan de orde, betrekken wij tevens gevolgen van de handelingen voor de soorten buiten onze provinciegrens en/of buiten Nederland bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing ingevolge de Wnb is vereist, hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van onderhavige aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan derhalve aan de orde zijn.

WETTELIJK KADER EN BELEIDSKADER

Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikel 3.8 geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Nota faunabeheer Noord-Brabant

In deze Nota wordt het provinciaal beleid ten aanzien van beschermde soorten en het faunabeheer in de provincie nader uitgewerkt. Volgens de Nota hanteert GS als algemeen uitgangspunt bij faunabeheer het 'nee, tenzij' principe. Van de verbodsbepalingen uit de Wnb kan slechts onder voorwaarden worden afgeweken. Faunabeheer is een van deze uitzonderingen. Ontheffingen voor faunabeheer kunnen slechts worden afgegeven op basis van een door GS goedgekeurd faunabeheerplan. Dit plan moet voldoen aan de eisen uit de Wnb en de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant. Tevens moet dit plan voldoen aan de voorwaarden en uitgangspunten, zoals deze zijn vastgelegd in de Nota. GS hanteren het uitgangspunt dat, als het instrument vrijstelling niet volstaat of toepasbaar is, er bij voorkeur gebruik gemaakt moet worden van het instrument ontheffing.

Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant

De eerste wijzigingsregeling Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant van 25 april 2017 geeft de afwegingskaders en voorwaarden voor het beheer van soorten in de provincie Noord-Brabant. Ontheffing voor de holenduif kan worden verleend op basis van een incidentele ontheffing, in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid. Daarbij moet worden aangetoond dat andere bevredigende maatregelen niet of onvoldoende effectief zijn, en de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt.

Besluit natuurbescherming

De toelichting bij het Besluit natuurbescherming geeft ten aanzien van het gebruik van luchtdrukwapens binnen gebouwen het volgende aan.

‘Onder het begrip «geweer», zoals gebruikt in de wet en in de onderhavige artikelen, moeten ook luchtdruggeweren worden begrepen. In bepaalde gevallen, zoals het doden van vogels binnen gebouwen, is het luchtdruggeweer een geschikt middel. In die gevallen is - naast ontheffing van het verbod op het doden van vogels - ook ontheffing van het verbod op het gebruik van andere geweren dan hagel- en kogelgeweren en in voorkomend geval het verbod op het gebruik van het geweer binnen de bebouwde kom benodigd. Artikel 3.26, derde lid, van de wet biedt daarvoor een basis.’ Het gebruik van het geweer is ook gebonden aan de bepalingen van de Wet wapens en munitie. De regels van de Wet wapens en munitie kunnen verschillen al naar gelang de categorie wapens waartoe het geweer behoort. In de Wet wapens en munitie is het luchtdruggeweer een wapen van categorie IV. Daarom gelden er ook regels over het dragen, vervoeren en opbergen van het wapen. GS zijn hierin niet bevoegd.

NADERE ONDERBOUWING AANVRAAG

Het opzettelijk verontrusten en doden van de duiven wordt uitgevoerd door een bedrijf gespecialiseerd in ongediertebestrijding en bedrijfshygiëne en wordt uitgevoerd met een luchtdrukwapen.

Als ervaren professionals binnen de ongediertebestrijding en bedrijfshygiëne heeft Van Eck Bedrijfshygiëne B.V. ondervonden dat op de desbetreffende locatie een dermate overlast van het, zoals in de ontheffing aangegeven diersoort, aanwezig is dat hier met het oog op de volksgezondheid en voedselveiligheid een bestrijding noodzakelijk is. De kritieke plekken en vervuilingen op de desbetreffende locatie zijn geconstateerd op de volgende punten:

- **Vogels binnen productieruimte (vervuiling, gevaar op vervuiling product, gevaar volksgezondheid)**
Door in- en uitrijdend transport hebben duiven de mogelijkheid het gebouw binnen te vliegen waarna de dieren zich schuil gaan houden in zowel de productiehallen als de magazijnhallen.
 - Productiehallen (bottelarij): binnen deze hallen worden met regelmaat duiven gesignaleerd. De gevaren die dit met zich meebrengt zijn:
 - Vervuiling van dranken omdat het product hier nog open wordt getransporteerd, dit vormt gevaar voor volksgezondheid;
 - Vervuiling van fles/blik welke zowel op de transportband als op pallets onafgedekt worden getransporteerd/opgeslagen;
 - Door uitwerpselen mogelijkheid van besmetting door (salmonella) bacteriën;
 - Vervuiling van machines waarmee dranken worden geproduceerd;
 - Vervuiling van werkplek, zowel door uitwerpselen als veren en door de aanwezigheid van dieren;

- Gevaar op productie stilstand wanneer vervuiling of machine defect wordt geconstateerd door toedoen van duiven.
- **Magazijnhallen (opslag levensmiddelen):**
 Binnen deze hallen worden met regelmaat duiven gesignaleerd en ontstaat in sommige gevallen zelfs nestvorming. Deze hallen bestaan uit veel stellingen en dakconstructies wat duiven veel mogelijkheid geeft tot verschuil- en rustplekken:
 - Vervuiling van gereed-producten welke klaar staan voor transport naar de klant;
 - Vervuiling van de werkomgeving door zowel uitwerpselen als andere dierlijke resten;
 - Overlast voor werknemers op locatie;
 - Door uitwerpselen mogelijkheid van besmetting door (salmonella) bacteriën.
- **Hoge gebouwen met mogelijkheden voor schuilruimten**
 Het buitenterrein van de desbetreffende locatie bestaat uit veel hoge gebouwen en stalen constructies wat zorgt voor moeilijke toegankelijkheid en wering/bestrijdingsmaatregelen.
 - Loopbrug: het terrein bevat een loopbrug om van gebouw naar gebouw te lopen. Er is geconstateerd dat de onderkant van deze loopbrug een ideale nestel en rustplek geeft voor duiven. Door vele leidingen die er lopen is aanbrengen van vogelwering niet mogelijk.
 - Mouterij: De mouterij is een gebouw met een hoogte van ca. 50 meter. Tussen de gebouwen zitten enkele verdiepingen met een plat dak waar duiven, uit de wind, rustplaatsen hebben. Ze overnachten en nestelen hier.
 - Vanwege producten die er geproduceerd worden (gerst mout) blijft dit een aantrekkelijke plaats voor vogels en is weren vanaf het terrein onmogelijk.
 - Opslag van leeggoed biedt schuil- en nestelplaatsen voor vogels. Dit leeggoed kan door grote hoeveelheden langere tijd blijven staan en opslag binnen is niet mogelijk
 - Op platte daken zitten opbouwen voor ventilatie of beluchting, hierdoor ontstaan luwten waar vogels rusten en zelfs nestelen.
- **Getroffen maatregelen ter voorkoming van de schade**
 - Open verbindingen naar de binnenzijde van het bedrijfspand zijn afgedicht;
 - Advies gegeven in het zoveel mogelijk sluiten van schuif/roldeuren naar buiten;
 - Aanbrengen van snelle roldeuren;
 - Waar mogelijk netten ophangen om toegang onmogelijk te maken
 - Het opruimen van nesten in en rondom het bedrijfspand
 - Het opruimen van uitwerpselen
 - Het wegvangen, hiermee zijn er al zo'n 40 stuks verwijderd

TOETSINGEN EN OVERWEGINGEN

Gunstige staat van instandhouding

De Holenduif is wijdverspreid maar bereikt de hoogste dichtheid op de zandgronden, met name in kleinschalige landschappen met veel akkerbouw. De soort heeft zich opmerkelijk goed aangepast aan het intensieve agrarische cultuurlandschap. In Nederland is er sprake van een significante toename (<5% per jaar) van de broedvogelpopulatie. Voor de provincie Noord-Brabant zijn onvoldoende gegevens beschikbaar voor een trendanalyse. De landelijke staat van instandhouding van de holenduif als broedvogel is gunstig¹¹.

Voor de verwilderde duif wordt geen gunstige staat van instandhouding nagestreefd; de soort staat op de vrijstellingslijst.

Alternatieven

De brouwerij van Swinkels beslaat een groot terrein met tal van gebouwen, leidingen, fly-overs, halfopen gebouwen en andere constructies. Het geheel biedt een goede mogelijkheid voor de duiven om zich schuil te houden, te broeden en te rusten. De duiven zijn niet schuw en laten zich niet makkelijk verjagen. Ondanks alle preventieve maatregelen en hygiëne protocollen is het niet te voorkomen dat duiven binnen de gebouwen komen.

Gezien de voorgestelde aanpak is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven voorhanden zijn, die kunnen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De aanvraag is op dit punt dan ook voldoende onderbouwd.

Wettelijk belangen

De ontheffing is aangevraagd in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid. Gelet op de ervaringen in de afgelopen jaren van de uitvoerders van het bedrijf, gespecialiseerd in bedrijfshygiëne, en gelet op de risico's zoals omschreven in de bijlagen, is het duidelijk dat het belang van de volksgezondheid op ernstige wijze in het geding kan komen als gevolg van het verblijven van duiven binnen productie- en opslagruimten. Wij zijn van oordeel dat het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid voldoende is onderbouwd om de overtreding van de verbodsbepalingen in artikel 3.1, tweede, derde en vierde lid, van de Wnb, te rechtvaardigen.

Overwegingen

De aanvraag voldoet aan de wettelijke bepalingen en aan ons beleid. In de aanvraag is voldoende duidelijk gemaakt dat de volksgezondheid in het geding is als gevolg van vervuiling door verwilderde en holenduiven. De in de afgelopen beheerperiode toegepaste aanpak om de duivenproblematiek terug te dringen, is onvoldoende gebleken om het probleem duurzaam op te lossen.

De maatregelen betreffen het doden van verwilderde- en holenduiven met behulp van een luchtdrukwapen, binnen, op en aan de buitenzijde van de gebouwen van Swinkels Family Brewers in Lieshout

CONCLUSIE

Gelet op het bovenstaande verlenen wij de gevraagde ontheffing. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

¹ <https://www.sovon.nl/nl/soort/6680>

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

gelet op artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming,
gelet op het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid,
gelet op het door ons goedgekeurde faunabeheerplan 2017-2023,
gelet op de door ons vastgestelde Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant,
overwegende dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan
aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten,

verlenen hierbij ontheffing aan

Van Eck Bedrijfshygiëne B.V, Sonniuswijk 43, 5691 PD Son en Breugel, ten behoeve van Swinkels
Family Brewers, De Stater 1, 5737 RV Lieshout,

van de verbodsbepalingen in artikel 3.1, tweede, derde en vierde lid, van de Wet natuurbescherming
voor het opzettelijk doden van de: **verwilderde duif** (*Columba livia domestica*) en de **holenduif**
(*Columba oenas*);

met behulp van een **luchtdrukwapen**;

op het terrein van Swinkels Family Brewers, De Stater 1, 5737 RV Lieshout, zoals weergegeven op
onderstaand kaartje.

Deze ontheffing is geldig tot en met 30 juni 2023.

Figuur 1. Gebied waarvoor deze ontheffing geldt.

Aan dit besluit zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Van Eck Bedrijfshygiëne B.V. blijft als houder van de ontheffing verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften waaronder deze ontheffing is verleend.
2. De uitvoerder is verplicht bij gebruik van de ontheffing een kopie van de gewaarmerkte ontheffing, de machtiging tot het gebruik van de ontheffing, de schriftelijke toestemming van de grondgebruiker voor het betreden van de gronden, een legitimatiebewijs alsmede de jachtakte bij zich te hebben en deze bescheiden op eerste verzoek van een toezichthouder te tonen.
3. Een rapportage over het gebruik van deze ontheffing dient middels een jaarverslag van de activiteiten jaarlijks uiterlijk eind juli aan GS te worden toegezonden via inof@odbn.nl, dit onder vermelding van zaaknummer Z/106727.

's-Hertogenbosch, 4 maart 2020

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens deze,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord